Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!

Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulu insertiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anŭ 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe sese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. seu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtu și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 142. Brașovŭ, Mercurĭ 29 Iunie (11 Iulie) 1888.

Din causa sf. sărbători de mâne, diarulu nu va apare până Joi sera.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Iulie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe șese lunĭ 6 fl.
pe unŭ anu 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ.
pe șese lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Brașovŭ, 28 Iunie st. v. 1888.

De câte orĭ le imputămŭ celorŭ dela guvernŭ, că tendința lorŭ este de a ne maghiarisa împiedecândŭ și nimicindŭ, cum și unde numai potŭ, desvoltarea nóstră națională, foile maghiare sarŭ în apĕrarea lorŭ asigurândŭ, că Ungurii au o fire prea liberală decâtŭ ca sĕ voéscă a maghiarisa cu forța.

Punemŭ astăḑĭ sub ochii presei unguresci ordinulŭ - monstru, ce l'a datŭ miculŭ despotŭ alŭ comitatului Bistrița-Năsĕudŭ, fișpanulŭ br. Banffy, învĕțătorilorŭ dela scólele poporale române din ținutulŭ Năsĕudului, cari suntŭ susținute din fondulŭ scolarŭ centralŭ alŭ foștilorŭ grăniterĭ.

Acestŭ actŭ de totŭ caracteristicŭ va lămuri credemŭ pe orĭ și cine despre firea adevĕrată a aceluia, care este pusŭ în fruntea administrației unui ținutŭ curatŭ românescŭ, ilŭ va lămuri despre adevĕratele tendințe politice, ce le urmăresce în serviciulŭ guvernului din Peșta, ilŭ va lumina în fine despre adevĕrata situațiune, în care se află aḑi poporulŭ românŭ fața cu uneltirile celorŭ ce au puterea în mână.

Scólele despre carĭ vorbesce br. Banffy în ordinulŭ sĕu suntŭ tóte scóle curatŭ românescĭ susținute din fondurĭ românescĭ, câștigate prin jertfele de sânge ale grăniterilorŭ pe câmpurile de bătăliă.

Cunóscemŭ plângerile Năsĕudenilorŭ asupra ingerințelorŭ guvernului în administrația acestorŭ fondurĭ, carĭ suntŭ proprietatea lorŭ. Uneltirile le dirige baronul Banffy, care a fostŭ numitŭ mai întâiu comisarŭ ministerialŭ, apoi comisarŭ regescŭ sub cuvĕntŭ ca „se reguleze administrarea" fondurilorŭ din vorbă.

Cum își împlinesce chiămarea acestŭ fișpanŭ și comisarŭ reg. amŭ avutŭ ocasiune a ne convinge de repețite orĭ. Dér nimicŭ nu ne póte convinge mai bine despre intențiunile sale ca *porunca* lui cea mai nouă, ce o publicămŭ mai josŭ.

Ḑis'amŭ că în acéstă poruncă e vorba de școle și de învĕțătorĭ românĭ ai unui ținutŭ curatŭ românescŭ. Ei bine, acești învĕțătorĭ șĭ-au înființatŭ de multŭ o reuniune „Mariana", care are scopulŭ de a-le face posibilă desvoltarea și înaintarea lorŭ ca învĕțătorĭ românĭ.

Scopulŭ pașei dela Bistriță însĕ este cu totulŭ altulŭ. Elŭ a înființatŭ o reuniune ungurescă, pe care a numit'o „reuniunea generală a învĕțătorilorŭ din comitatulŭ Bistriță-Năsĕudŭ" și pretinde dela învĕțătorii românĭ ca sĕ se facă toțĭ membri ai acestei reuniunĭ.

Reuniunea „Mariană" îi este unŭ ghimpe în ochĭ, de aceea o și declară de neesistentă, producândŭ ca motivŭ, că adunarea generală a reuniunei a modificatŭ statutele ei și că aceste statute modificate încă n'au fostŭ aprobate. Ergo reuniunea nu mai esistă. De vechile statute aprobate nicĭ că vrea sĕ mai scie. Se póte o absurditate mai mare ca acésta?

Acésta o sémte însĕ și Banffy, de aceea își face lucrulŭ mai ușorŭ și declară categoricŭ că „n'are plăcere de-a se lăsa în discusiunea acestui obiectŭ" și că nu e dispusŭ a mai tolera nicĭ o contraḑicere ci în calitatea sa de comisarŭ regescŭ *poruncesce* învĕțătorilorŭ de a se înscrie în reuniunea maghiară.

Nicĭ unŭ cazacŭ împetritŭ din Donŭ n'ar sci sĕ interpreteze mai bine „constituționalismulŭ" și „liberalismulŭ", de care avemŭ aḑi parte noi Românii ardelenĭ.

Mai are aerulŭ fișpanulŭ Banffy de a se provoca și la lege, când dă poruncĭ căzăcescĭ. Cum se vede fișpanii „de modelŭ" suntŭ îngrădițĭ cu tóte când e vorba de a-șĭ justifica renumele de celebri maghiarisătorĭ.

In a 6-a petițiune a lorŭ către Majestatea Sa, Năsĕudenii cereau depărtarea lui Banffy, „care urmăresce scopurĭ contrarie fondurilorŭ scolastice și de stipendii și preste totŭ intereselorŭ de viață ale poporațiunei române."

Ei bine, Banffy merge înainte, dér ce facŭ Năsĕuḑenii? —

Porunca lui Banffy.

Eată faimósa poruncă de care amŭ vorbitŭ mai susŭ:

Nr. 540—1888
pres.

Fișpanulŭ comitatului Bistrița-Năsĕudu

Pre Onoratului comitetŭ administrativŭ alŭ fondurilorŭ de stipendii și alŭ scólelorŭ centrale nin ținutulŭ Năsĕudŭ.

în Năsĕudŭ.

Imprejurarea, amintită în raportulŭ d-vóstre de sub Nr.-ulŭ 1344 din 25 Dec. anulŭ trecutŭ, că învĕțătorii dela scólele poporale elementare susținute din fondulŭ scolarŭ centralŭ suntŭ deja membrii unei reuniunĭ înființate mai de multŭ cu statute aprobate de Inalt. Ministeriu reg. ung. de culte și instr. publică, — cere a fi deslușită într'atâtŭ încâtŭ acea vechiă reuniune întitulată „Mariană" propriamente nicĭ că se póte considera ca esistentă, de órece statutele aprobate ale acelei reuniunĭ modificate fiindŭ ptin o decisiune în adunare generală, în forma lorŭ modificată până aḑĭ n'au primitŭ încă aprobare. Dér decă ar și esista acea reuniune, ea nu s'a înființatŭ pentru teritoriulŭ întregŭ alŭ acestui comitatŭ, nicĭ în calitate de-a obliga pe toțĭ învĕțătorii scólelorŭ comunale și de statŭ, fiindcă spre scopulŭ acésta a fostŭ înființată mai târdiu, la anulŭ 1885, așa numita: „Reuniune generală a învĕțătorilorŭ din comitatulŭ Bistriță-Năsĕudŭ." Prin urmare decă mai susŭ amintiții învĕțătorĭ ar rĕmâne și mai departe membrii ai acelei vechi reuniunĭ, acesta împrejurare nu póte aduce nicĭ o schimbare în ceea ce sĕ atinge de obligămIntulŭ de a întra ei ca membrii în acéstă reuniune mai târdiu înființată cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ și într'alte mai multe comitate esistă scoli cu diferite limbĭ de propunere, și astfelŭ întrarea lorŭ în acéstă reuniune nu numai că n'ar pute fi considerată de-o piedecă, ci din contră de o pârghie ce oferă ocasiune și unŭ bunŭ stimulŭ d'a se cualifica și mai multŭ în limba statului, pe care fiecare învĕțătorŭ este datorŭ, conformŭ legilorŭ țĕrii, sĕ o scie perfectŭ.

Am aflatŭ de bine a le premite acestea, căcĭ mĭ-ar causa bucuriă, decă

FOILETONULŬ „GAZ.TRANS."

Plugulŭ la poporulŭ românŭ.

„E timpulŭ verei și trebue lucratŭ!"
Etă parola Românului!...

„Cine nu lucră sĕ nu mănânce!" ḑice sf. scriptură și Românulŭ ține mult la acésta. Suntŭ în mare eróre toțĭ aceia carĭ, susținŭ că Românulŭ e lenesŭ, și suntŭ de rea credință cei ce ar crede pe poporulŭ nostru în stare cuprinsă de inerțiă. Brațele române producŭ multŭ și palma sa intinde multora de mâncare ér plugulŭ sĕu e corabia neadormită.

Câtŭ de mică este nóptea în timpŭ de veră: ce ațĭ ḑice, domnilorŭ dela orașe, când ațĭ vedé că și acéstă nópte mică a treia parte e lăsată de țĕranulŭ săteanŭ *nedurmită*. Pe la 8 óre séra țĕranulŭ vine acasă dela lucrulŭ câmpului, cinéză și la 9 se culcă: la 12 óre, trebue, decă n'are servitorŭ, sĕ-șĭ ducă boulenii la pășune, ca în diminéța sĕ pótă lucra cu dênșii.

Vi suntŭ destulŭ D-vóstre trei óre pentru somnŭ? Și asta așa se continuă câtŭ ține lucrulŭ și câtŭ ține véra, și decă Românulŭ nu ar mai avé și sĕrbătorĭ și Duminecĭ, atuncĭ ar fi de totŭ truditŭ.

Cine are de a face la lucru cu Românulŭ vrêndŭ nevrêndŭ ḑice: „Românulŭ e făcutŭ pentru lucru și lucrulŭ pentru Românŭ!" E fórte dragŭ pămêntulŭ Românului și 'i este dragŭ *plugulŭ*; plugulŭ e idolulŭ sĕu, de care cu greu sĕ despărțesce. Câtŭ de cu dulce își mâncă țĕranulŭ pânea, agonisită cu plugulŭ sĕu! O adevĕrată trăsătură acésta din vechia Saturniă, din sacrulŭ Lațiu.

O! timpurĭ înmormêntate, când Roma eternă dela cornele plugului își lua beliducii sĕi, acea Romă care șĭ-a pusŭ ca temeliă brazda plugului!

E mare distracțiune plugulŭ și astădĭ pentru Românŭ, — mai multŭ: plugulŭ e o fericire pentru elŭ! Când privesce țĕranulŭ nostru la boii sĕi trăgêndŭ plugulŭ și plugulŭ aruncândŭ brazdă, mulțămesce lui Dumnedeu: „Ține-mĭ Dómne boii și plugulŭ și îțĭ mulțămescŭ că am mai ajunsŭ sĕ arŭ cu dênșii!"

Așa a fostŭ și atuncia când străbunii noștri arau cu plugulŭ în pămêntulŭ celŭ binecuvêntatŭ alŭ Italiei. Așa căcĭ așa ḑice în versurile sale poetulŭ străbunŭ:

Beatus ille qui procul negotiis
Ut prisca gens mortalium
Paterna rura bobus exercet suis!"

A fostŭ în mare venerațiune plugulŭ în lumea clasică. Saturnŭ ar fi acela care din începutŭ, la Romanĭ, s'a ocupatŭ cu plugulŭ. In Egiptŭ Osiriu ar fi învĕțatŭ pe Egiptenĭ arta plugăritului, de unde *Tibulŭ*:

Prius aratra manu sollerti fecit Osiris,
Et teneram fero solicitavit humum!" —

Fiindŭ așa de iubitŭ plugșorulŭ de către Românŭ, elŭ l'a și eternisatŭ în cântecele sale. Se căiesce fórte Românulŭ care nu stă de plugŭ, căcĭ:

Tóte plugurile ară
Num'alŭ mieu șiede-n cămară,
Tóte plugurile âmblă,
Num'alu mieu șiede la umbră." Și:

Cuculu cântă, mierla ḑice:
— Nu-țĭ bea banii mei voinice, —
Că țĭ-e carulŭ farematŭ,
Și plugulŭ neferecatŭ,
Și pămêntulŭ nelucratŭ!"

Și sĕ adaugemŭ la acestŭ locŭ, pentru spiritulŭ clasicŭ, ce conține, și unŭ *fragmentŭ* din *colinda Plugușorului*:

Plecarămŭ în o sântă Joi
Cu plugulŭ cu doispredece boi;
Boii dinainte
Cu cornele poleite,
Boii din mijlocŭ
Cu cornele de focŭ,
Boii dela róte
Cu cornele belciugate; —
In frunte străinei
In códe codălbei,
Se aibă (N.) parte de ei; —
Hăi, trosnițĭ mĕi!!"
Decĭ cu plugulŭ ferecatŭ,
Cu lanțurĭ de ferŭ legatŭ,
Cum este bunŭ de aratŭ,
Noi junĭ
Cu cei bĕtrânĭ
Eșirămŭ în câmpulŭ mare,
C'am în rĕsăritŭ de sóre,
Și pămêntulŭ mĕsurarămŭ
Mĕsurarămŭ și-lŭ ararămŭ:
Joile
Văile,
Miercurile
Gropile,
Că așa ne erau locurile!...
După ce'lŭ ararămŭ
'Lŭ grăparămŭ
Și grâu curatŭ semĕnarămŭ:
Grâu de veră,
Făr' sĕcară,
Se resară 'n primăveră!....
Hăi! Hăi!
Trosnițĭ, mĕi! —

Nu e acésta, de câtŭ o poesiă improvisată după spiritulŭ lumei de aurŭ alŭ gintei italice. Ce e mai de folosŭ aicĭ pentru Românĭ se sciă. E aceea, că plugulŭ e unŭ argumentŭ putenicŭ alŭ originei sale romane. Cum-că e argumentŭ, denotă mai apriatŭ cultulŭ, ce l'a avutŭ elŭ la străbunii noștri, și cultulŭ ce'lŭ are și aḑĭ, la noi, la strĕnepoțĭ. — Este plugulŭ unŭ simbolŭ alŭ lui Saturnŭ, *alŭ vechiului rege și ḑĕu alŭ Lațiului*, dér ḑeu de sóre și ḑĕu de agricultură și sĕmĕnăturĭ; precum și a muierei sale *Ope* (Ceres). De aci în serbarea sĕu în colindarea cu plugușorulŭ se amintesçe *începerea Saturnalielorŭ la Romanĭ* căcĭ erau serbătorite pe la anulŭ nou!

prin cele dise aicĭ așŭ reuși a delătura tóte nedumeririle basate ale comitetului, preste totŭ nu'mĭ ţinŭ de datorinţă a cerceta și mai departe ce succesŭ va avé acesta, mĕ sĕmtŭ însĕ silitŭ a esprima în modulŭ celŭ mai determinatŭ, că n'am nicĭ o plăcere a mĕ lăsa în discusiunea acestui obiectŭ, nicĭ că voiu mai tolera sĕ mi-se contradică dispoșiţiunilorŭ ordinului meu de sub Nr. 285—1886 13 Februarie, precum și a altorŭ ordinaţiunĭ, pe basa cărora școlele din cestiune fiindŭ despoiate de caracterulŭ lorŭ confesionalŭ de mai nainte, au fostŭ decretate ca școle comunale fundaţionale, în urma cărora, conformŭ dreptului meu de comisarŭ reg. și pe basa §-lui 147 alŭ art. de lege XXXVIII din 1868 **ordonŭ** după cum urmézĕ:

1) Toţĭ învĕţătorii și tóte învĕţătórele dela școlele elementare fundaţionale suntŭ datorĭ a se face membri ordinarĭ ai „Reuniunei învĕţătorescĭ din comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ, începêndŭ din 1 Ianuarie 1888.

2) Comitetulŭ este datorŭ a detrage câte 2 fl. din salariulŭ ce-lŭ are sĕ-lŭ priméscă fiăcare învĕţătorŭ cu 1 Aprilie a. c., care sumă o va înainta, ca taxă de pe anulŭ acesta, la mâna d-lui învĕţătorŭ dela școla poporală elementară rom. cat. din Bistriţa Hechler Ignácz, care este cassarŭ alŭ numitei reuniunĭ, éră chitanţele primite despre aceste sume sĕ le înainteze la mâna mea până la finea lunei lui Aprilie.

Acestŭ ordinŭ alŭ meu sĕ-lŭ împărtășéscă în copiă completă prin senatele respectivelorŭ școle tuturoru învĕţătorilorŭ spre a se conforma întru tóte dându-le totodată o îndrumare destulŭ de clară pentru de-a lua parte activă la tóte lucrările reuniunei.

Spre a ocoli orĭ-ce greutăţĭ obveniente prin acésta îţĭ comunicŭ, că statutele susŭ atinsei reuniunĭ suntŭ depuse la directorulŭ școlei elementare de statŭ din Rodna vechiă Dionisie Bedö, ca președinte de facto alŭ reuniunei, unde le póte inspecta orĭ și cine cerêndŭ orĭ-ce informaţiune despre acele, până ce în cele din urmă vorŭ fi tipărite și înpărţite între toţĭ membri reuniunei.

Fiind-că reuniunea se sub-împarte în 3 filiale, anume: 1) filiala din Bistriţă, 2) filiala din Șieulŭ mare și 3) filiala din Rodna vechiă, de aceea eu **ordonŭ** sĕ se adnexeze la filiala din Bistriţă învĕţătorii dela scóla fundaţională poporală din Năsĕudŭ: Ioanŭ Jarda, Petru Tofanŭ, Iacobŭ Popŭ, Clemente Grivase, Iuliu Popŭ, Iosefina Fuchs și Valeria Popŭ; mai departe Ioanŭ Drăganŭ și Macedonŭ Manŭ dela scóla elementara fundaţională pop. din Zagra, precum și I. Mironŭ și Al. Pop dela scóla elementară fundaţională pop. din Telciu, împreună cu Iacobŭ Onea, Eliseu Danŭ, Ilariu Bosga și Paulŭ Beșa dela scóla elementară fundaţională popor. din Borgo-Prundŭ. Invĕţătorii dela scóla elementară fundaţională popor. din Sângeorziulŭ românescŭ, Mihailŭ Domide și Eremia Sorobetea, ordonŭ sĕ se alăture la filiala din Rodna vechiă, în timpŭ ce învĕţătorii scolei elementare fundaţionale popor. din Monor: Isidor Titieni, Eremiă Tahis, Vasiliu Onigașŭ și Ignat Seni vorŭ aparţiné filialei din Șieulŭ-mare.

Acestŭ ordinŭ l'am împărtășitŭ pentru o strictă evidenţă și inspectorului r. alŭ comitatului. Basatŭ pe informaţiunile acestuia, câtŭ și de altă parte pe esperienţele mele proprii, am cea mai firmă convingere, că susŭ amintiţii învĕţătorĭ cu mare bucuriă se vorŭ folosi de acéstă ocasiune în interesulŭ cultivării lorŭ proprie, mai departe zelulŭ lorŭ de pân'aci, interesulŭ celŭ viu faţă cu chiemarea lorŭ, precum și cualificaţiunea frumósă de specialiștĭ: tóte aceste mĕ asigură pe deplinŭ, că ostenelele domniei lorŭ vorŭ avé succesulŭ doritŭ. Decĭ aflu de prisosŭ de a le mai atrage atenţiunea la urmările ce arŭ puté sĕ-i ajungă la casŭ décă ar absenta dela ședinţele reuniunei, și cu atâtŭ mai puţinŭ credŭ a face acésta cu câtŭ participarea la ședinţe nu este împreunată cu jertfe materiale, carĭ de altmintrelea s'ar înfăţișa ca o procedere neînsemnată înaintea aceluia, alŭ căruia sufletŭ doritorŭ de progresŭ ar fi constrînsŭ a suferi vre-o scădere în cele spirituale.

Cu acéstă ocasiune viu a da espresiune viuă convingerii mele, că de sigurŭ nu a fostŭ vina mai susŭ lăudaţilorŭ representanţĭ ai instrucţiunei poporale, că până acum n'au putută sĕ între în cerculŭ, din care sĕ-șĭ fi pututŭ scóte nouĕ și preţióse idei pentru cariera cea nobilă a lorŭ, și se-șĭ fi pututŭ înmulţi și mai tare cunoscinţele și esperiinţele lorŭ pe terenulŭ ce-lŭ ocupă.

In acéstă convingere am datŭ ordinŭ inspectorului școlarŭ de a-i urmări pe învĕţătorĭ cu atenţiune deosebită, făcêndu'mĭ din când în când și raportŭ despre esperiinţele sale în acéstă direcţiune.

Despre resultatele procederii Prea onoratului comitetŭ administrativŭ, sub pedeapsa responsabilităţii personale, așteptŭ raportŭ până la finea lunei lui Aprilie a. c.

Bistriţa, 21 Februariu 1888.

Br. Banffy, m. p.
fișpanŭ și comisarŭ regescŭ.

Alianţă cu Anglia.

D-lŭ Stead, cunoscutulŭ redactorŭ alŭ diarului englesu „Pall Mall Gazette", vorbesce în colónele diarului sĕu despre o alianţă între Anglia și Rusia. Stead a pusŭ cu mare plăcere în vederea compatrioţilorŭ sĕi englesĭ propunerea generalului rusŭ Annenkov de a se împărţi frăţesce Afganistanulŭ între Rusia și Anglia. Elŭ a avutŭ și o audienţă la Ţarulŭ Rusiei și se dice că sub influenţa impresiunilorŭ ce și le-a câștigatŭ din acéstă audienţă a scrisŭ articululŭ, din care reproducemŭ aci următórele:

„Ţarulŭ, precum se scie, voesce sĕ trăéscă în înţelegere cu Anglia. Décă Rusia, Germania și Anglia vorŭ ţiné la olaltă, atuncĭ pacea lumei va puté fi păzită. Décă Anglia va lega prieteniă cu Rusia, e probabilŭ că și Germania se va uni cu ele, pentru-că scopulŭ politicei mai nouĕ a principelui Bismark a fostŭ, ca pe Anglia sĕ o aţîţe în contra Rusiei și pe Rusia sĕ o aţîţe în contra Angliei. Puterea unei legĭ de pace ruso-anglo-germane ar fi grozavŭ de mare; Austro-Ungaria nu se póte mișca din locŭ fără Germania, ér Francia nu póte face nimicŭ fără de Rusia.

O alianţă triplă ca acésta, în care Germania și Rusia s'ar uni cu Anglia cu nisuinţa de a susţiné pacea, ar face imposibilă isbucnirea rĕsboiului și acesta este scopulŭ Ţarului Alexandru. Că óre Ţarulŭ își va puté ajunge acestŭ scopŭ orĭ nu, acésta nu depinde dela elŭ, ci dela Anglia".

Câtŭ costă înarmările Franciei?

Se scie, că susţinerea păcii costă enormŭ pe puterile europene, ér între acestea póte primulŭ locŭ îlŭ ocupă Francia, care dela 1871 încóce numai pentru procurarea armamentelorŭ mai nouĕ, pentru noua organisare a armatei și întărirea liniilorŭ de apĕrare a cheltuitŭ douĕ miliarde 243 de mii, fără a fi socotite în acéstă sumă și cheltuielele ordinare.

Acéstă colosală sumă de banĭ, după cum arată *Gaulois*, se împarte astfelŭ:

Pentru artileriă 1184 milióne, pantru trupele tehnice, pentru clădirĭ și pentru întărirĭ 650 milióne, pentru îmbrăcăminte și pregătirĭ de tabere 75 milióne, pentru remontărĭ și altele 29 milióne, pentru asigurarea stării sanitare 19 milióne, pentru depositulŭ armatei 12 milióne.

Când s'au făcutŭ însĕ primele bugete pentru scopurile acestea, nicĭ nu visau Francesii despre puscile Lebel, despre bómbele melinit, păturile beton, cari potŭ sĕ resiste cu mai multă tenacitate chiar decâtŭ așa disele turnurĭ panţerate. Aceste invenţiunĭ au costat'o pe Francia alte 370 milióne, dintre carĭ: pentru tunurĭ de tabere 20 milióne, pentru tunurĭ de cetăţĭ 29 milióne, pentru tunuri de porturĭ 9 milióne, pentru tunurĭ de asalturĭ 44 milióne, pentru arme de mână 100 milióne, pentru puscĭ 30 milióne, pentru fortificaţii la frontiera ostică 41 milióne, pentru fortificaţii la frontiera sud-ostică 16 milione, pentru deposite de prafŭ de pușcă 36 milióne, pentru clădirĭ militare 30 milióne, pentru unele întărirĭ la îmbinările rîurilorŭ 3 milióne.

După unele declarărĭ ale ministrului Freycinet nicĭ aceste sume nu suntŭ de ajunsŭ și guvernulŭ va cere pentru anulŭ 1890 încă o sumă de 620 milióne pentru scopurĭ militare. Astfeliu pregătirile de rĕsboiu ale Franciei dela 1871 până la 1891 vorŭ costa *3 miliarde 833 milióne.*

SCIRILE DILEI.

„Kölnische Zeitung" aduce scirea, că în loculŭ ambasadorului austro-ungar din Londra, conte A. *Karolyi*, este denumitŭ contele *Wolkenstein*, actualulu ambasadorŭ din Petersburgŭ, ér acesta va fi înlocuitŭ la ambasada din Petersburgŭ prin *Szögyenyi Marich* jun. Totodată ambasadorulŭ conte *Chotek* din Bruxela va fi înlocuitŭ prin actualulŭ ambasadorŭ din Belgradŭ, contele *Khevenhüller.*

* * *

Pertractarea de *comassare în Feldióra* s'a ordonatŭ din nou pentru diua de Joi, 12 l. c.

* * *

O foiă francesă istorisesce dela *serbarea iubileului din Bologna* următorulŭ episodŭ: In diua înainte de festivitate s'au fostŭ efectuitŭ împărţirea discursurilorŭ festive. Deórece s'au fostŭ însinuatŭ fórte mulţĭ representanţĭ de ai statelorŭ streine, s'a decisŭ, ca din fiăcare statŭ numai câte unulŭ sĕ vorbéscă și fiăcare discursŭ sĕ nu ţină mai multŭ de 3 minute. Câtŭ privesce pe *Austro-Ungaria*, s'a decisŭ, ca numai *un singurŭ oratorŭ* sĕ vorbéscă și s'a trasŭ sórte pentru de a se hotărî, că *Austriacŭ* orĭ *Ungarŭ* are sĕ fiă acelŭ oratorŭ. Sórtea a cădutŭ pe Ungaria, în numele căreia a și vorbitŭ apoi profesorulŭ dela universitatea din Clușiu Dr. H. Finály. Austriacii însĕ au *protestatŭ* și a trebuit sĕ se dea cuvêntulŭ și unui oratorŭ austriacŭ.

* * *

Dlŭ *Al. Păcleanu*, prefectulu judeţului Buzĕu din România, întorcêndu-se dela lucrările pentru delimitarea graniţelorŭ între România și Transilvania, și trecêndŭ prin comuna Satulungŭ de lângă Brașovŭ, *a dăruitŭ pe séma scolei române din acéstă comună 1000 de lei.* Acéstă nobilă și generósă faptă nu mai are lipsă de comentarŭ.

* * *

La *băile din Tușnadŭ* se află cu totulŭ 171 persóne. Intre acestea din România abia se află vre-o 5 familii constătătóre din vre-o 17 persóne, tóte din Bucurescĭ.

* * *

In însemnata cestiune a *rescumpără-*

Mâne anulŭ se 'noiesce:
Plugușorulŭ se pornesce,
Și 'ncepe-a colinda
Pe la case a ura: ș. a.

Cultulŭ plugului la Romanii anticĭ era mare. Cu privire la lucrarea pămêntului cu plugulŭ erau întroduse așa disele serbătorĭ *„paganalia"*; rugăciunĭ și cultŭ pentru semĕnăturile de tómnă, carĭ adecă erau finite când plugulŭ se punea în unŭ parŭ la ordihnă, până în primăvéra viitóre, care începea éră cu altŭ cultŭ totŭ privitorŭ la plugŭ și agricultură (*dapalia.*) Când se începea eșirea plugurilorŭ se recitau rugăciunĭ pentru primirea sacrificielorŭ aduse Cererei și lui Pellus, invocându-se ajutorulŭ lorŭ pentru prosperitatea semĕnăturilorŭ. Ba *Flaminii* afurisau chiar paserile stricăcióse, șórecii, furnicele, gândacii, sobolii, grindina etc. privite ca dăunóse semĕnăturilorŭ, bună-minte cum se află la noi la Românĭ *rugăciunea St. Trifonŭ în* astă privinţă, pe care unii preoţĭ o cetescŭ *când esŭ la hotarŭ pe la Rosalii cu icónele.*

Erau déră serbătorĭ și ceremonii pentru iubitulŭ *„aratru"*, și acestea trebuiau se fiă, căcĭ spada și plugulŭ erau mândria și predilecţiunea Romanului, prin cărĭ elŭ se destingea de alţii. Plugăritulŭ nu era urîtŭ Romanului. Erau urîte înaintea lui alte ocupaţiunĭ, ce le numia *„ars sordida"* și de carĭ se ocupau alte popóre. O trăsătură până adĭ în caracterulŭ naturei românescĭ la noi, la Românĭ, și chiar o înăscută aversiune a poporului nostru pentru alte ocupaţiunĭ, cu carĭ se ocupă alte popóre. Elŭ preferă plugăritulŭ înaintea orĭ cărei măiestrii, chiar și înaintea școlei.

Așa a fostŭ la vechii Romanĭ, așa e la noi. In întréga lume antică erau în *summa honore* ocupaţiunile aceste. Sĕ luămŭ tipulŭ popórelorŭ vechĭ culte și vomŭ vedé, de pildă, *la Romanĭ* pentru bărbaţĭ *plugulŭ, economia vitelorŭ, a strugurelui;* ér pentru femei *torsulŭ, ţesutulŭ și cusutulŭ* ca principalele ocupaţiunĭ. Augustŭ purta cămașă ţesută de împĕrătésa sa. Ţesutulŭ și torsulŭ erau ocupaţiunĭ nobile; ele erau practicate de femeile cele mai de frunte. Aratulŭ (plugul) putemŭ dice, că a fostŭ mai întâiu la Grecĭ, Egiptenĭ, Romanĭ și la alte popóre cu óre-care civilisaţiune. Dér Romanii în primulŭ locŭ au practicatŭ arta aratrului, cum diceau ei. Și acéstă artă apare în cea mai obscură anticitate. Ovidiu, în ale sale „metamorfose", ne spune că în perioda de aurŭ a lumei nu era lipsă de aratru (Mox etiam fruges tellus inarata ferebat), dér în etatea cea de argintŭ, când lumea se guverna de Joe — aratrulŭ a fostŭ în vigóre, cum cântă totŭ Ovidiu la cartea I a Metamorfoselorŭ sale:

„Semina tum, primum longis Cerealia sulcis
„Obruta sunt, pressique jugo gemuere juvenci"

Câte popóre barbare nicĭ nu'șĭ aduceau aminte de aratru, cum erau Sciţii, Sarmaţii, Germanii vechĭ, carĭ, ca Nomadii, trăiau unii din vênatŭ, unii din lapte, alţii din pescuitŭ și fructe. Se înţelege de sine, că la popórele agricole nicĭ plugulŭ nu a fostŭ perfecţionatŭ așa cum este astădĭ. In ţĕrile meridionale fiindŭ pămêntulŭ mai năsiposŭ și friptŭ sĕu coptŭ de radele sórelui, plugulŭ a pututŭ fi de-o invenţiune câtŭ de primitivă. Astădĭ în Palestina chiar plugulŭ nu are fierulŭ celŭ latŭ, elŭ constă din unŭ lemnŭ curbŭ a cărui parte anterióră provĕdută cu fierŭ se bagă în pămêntŭ, ér cea posterióră se ţine cu mâna. Chiar și în România aratulŭ e cu multŭ mai ușorŭ ca aicĭ la noi în Ardelŭ. Pe când la noi se înjugă câte 4, 6, 8 boi la unŭ plugŭ, în Moldova ară încă și câte cu unulŭ.

Nu putemŭ însĕ dice că d. e. Romanii anticĭ *pentru natura ţerii lorŭ* s'ar fi ocupatŭ cu agricultura. Plugulŭ la Romanĭ a fostŭ *unŭ elementŭ de cultură*; chiar de n'ar fi fostŭ ei în Italia, ci în altŭ locŭ, ei totușĭ s'ar fi ocupatŭ cu plugăritulŭ, fiindŭ odată culţĭ, ce se vede din acea împrejurare, că Dacia numai prin plugurile coloniilorŭ a fostŭ brăzdată și multŭ timpŭ Dacia nu a cunoscutŭ altŭ plugŭ, decâtŭ pe alŭ lorŭ, căcĭ tóte popórele ce o inundară erau mare parte nomade.

Și pămêntulŭ acestorŭ ţĕrĭ a fostŭ diferitŭ de alŭ Italiei. Apoi óre alte popóre cu climă rece și pămêntŭ sterilŭ, ajungêndŭ la cultură, n'au luatŭ a mână plugulŭ? Cu câtŭ unŭ poporŭ își lucră mai bine pămêntulŭ și pune mai mare preţŭ pe plugŭ, cu atâta mĕsură mai multŭ în cultură și încă mai alesŭ acelŭ poporŭ, care locuiesce în ţĕră mănósă și posede unŭ rodŭ binecuvêntatŭ de natură și de Dumnedeu. Căcĭ pămêntulŭ niciodată nu se póte preţui de ajunsŭ, și așa nicĭ plugulŭ, elementulŭ de cultură alŭ popórelorŭ și în specie alŭ poporului italicŭ. Plugulŭ și pămêntulŭ suntŭ o comóră pe care furii nu o potŭ săpa și moliile nu o potŭ strica! Și acestŭ adevĕrŭ pré bine l'a înţelesŭ străbunii noștri și elŭ ne pune în vedere și patriotismulŭ lorŭ...! Éstŭ modŭ ocupaţiunea aratrului la Romanii din Italia a presupusŭ cultura lorŭ, care, cum scimŭ cu toţii, o au și avutŭ.

Tocmai pentru că aratrulŭ la străbunii noștri era unŭ elementŭ de cultură și unŭ miedŭ de traiu, i se și da

rei regalieloră se voră ţine, precum se anunţe, la finea lunei acesteia conferenţe în ministerială de finance, la care voră lua parte şi representanţĭ ai ministeriului de comerciu, justiţiă şi de interne. După acesta va urma o anchetă, la care voră fi învitaţĭ şi esperţĭ.

***

Pagubele causate în viile din judeţulă *Putna*, în România, în urma grindinei din 19 Iunie v. c., se urcă, după cum scrie „Frăţia“, la *peste 500.000 lei.*

***

„Monitorulă oficială din Bucurescĭ publică noulă regulamentă ală *facultăţii de teologiă* de acolo, aprobată de M. S. Regele. Amintimă numai, că în orele libere studenţii facultăţii de teologiă vor trebui sĕ asculte cursurile facultăţii de litere, ĕr studenţii din anulă IV dreptul romană. Cursurile durĕză 4 anĭ. Pentru inscriere la acĕstă facultate se cere, neapĕrată diploma de maturitate.

Intêmplărĭ diferite.

Bandiţĭ în munţĭ. La începutulă acestei lunĭ trei bandiţĭ năvăliră asupra tinerului păstoră Nicolae Bădilă, care păscea o turmă de 400 de oi în munţii Negoiului, în partea aşa ḑisă Valea Serecelului. Pe bietulă păstoră îlă bătură până ce îşĭ pierdu consciinţa de sine, apoi îlă aruncară pe jarulă încă nu de totă stînsă ală focului, unde fù aflată de nisce gendarmĭ. Nefericitulă abia a 4-a ḑi îşĭ veni în fire. Bandiţii luară din turmă vre-o 80 de oi, dintre carĭ 39 au fostă aflate de gendarmĭ. Dintre 3 individĭ suspecţĭ, carĭ au fostă prinşĭ şi duşĭ la înfăţişare înaintea păstorului, unulă a fostă recunoscută de păstoră.

Au vrută sĕ joce feciorii din Visuia de Câmpiă şi au şi tocmită pe ţiganulă Boca Janos ca sĕ le cânte cu cetera. Boca, după ce a luată arvuna, a socotită că ar fi mai bine sĕ se ducă în satulă din vecinătate se-şĭ caute ună câştigă mai bună, şi cu gândulă acesta s'a şi dusă, socotindă că decă va eşi din satulă lui nu-lu va mai pute prinde nicĭ ună pămentenă, dĕr s'a păcălită, căcĭ feciorii din Visuia n'au vrută nicĭ de cum sĕ se lase înşelaţĭ de ună ţigană. S'au dusă după elă, l'au prinsă şi l'au adusă cu puterea îndĕrĕtă, în satulă lui. Dada s'a supĕrată fôrte şi a declarată, că de „musai“ elă nu vre sĕ cânte cu cetera. Feciorii încă n'au luată lucrulă acesta de glumă şi mi l'au bătută ai grasă. A ajunsă lucrulă la judecată. Feciorii au fostă pedepsiţĭ, ce-i dreptă, dĕr nicĭ dada n'a rĕmasă scutită de asprimea legei, căcĭ judecătorii l'au condamnată la 4 lunĭ de închisôre. Nu din pricina aceea l'au condamnată pe Boca Janos pentru-că a răbdată bătaiă, ci pentru că s'a descoperită, că lui i s'a dată o scrisôre cu banĭ s'o ducă la ună domn ĕr elă, „pentru ca sĕ nu se pĕrdă banii“ a socotită sĕ vĕndă scrisôrea jidovului pentru mâncare şi beutură. Cum a socutită aşa a şi făcută. Acum şede Boca la recôre.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Wiesbaden, 10 Iulie. Episcopulă Dimitrie a încercată timpă de trei ḑile înzadară de a primì audienţă la regina Serbiei. Vĕḑendă că nu vre sĕ-lă primĕscă a presentată în scrisă reginei propunerile sale. Regina rĕspunse totă în scrisă, că nu recunôsce ca competente sinôdele sĕrbescĭ de a decide în cestiunea căsătoriei sale. După ce Regina a primită în principiu propoşiţiunile făcute ei, în urmă a fostă înfluinţată de panslavişti ca sĕ refuse propunerea Regelui ca consistoriulă sĕ pronunţe necondiţionată divorţulă. Ministrulă de rĕsboiu va duce cu sine în orĭ-ce casă pe prinţulă de corônă la Belgradă. Episcopulă Dimitrie a plecată după ce Regina n'a vrută sĕ-i dea audienţă.

Berlinŭ, 10 Iulie. — Detaiurile privitôre la prima întêlnire şi salutare între cei doi monarchĭ, ce va ave locă pe mare, sunt deja stabilite.

Parisŭ, 10 Iulie. — Cea mai de aprôpe mĕsură a guvernului germană în Alsaţia-Lotaringia va consta în forţarea proprietariloră de pămentă francesĭ de a-şĭ vinde moşiile de acolo.

Drĕpta din cameră şĭ-a amânată din nou interpelarea asupra scrisorii contelui de Parisă.

Bruxella, 10 Iulie. — Guvernulă belgiană negociĕză cu fabrica de arme din Stiria pentru literaţia de 200.000 puscĭ sistemulă Mannlicher.

Bucurescĭ, 10 Iulie — La alegerile comunale în Iaşĭ a căḑută partida fostului guvernă, cu tôte că se aliase cu radicalii şi socialiştii.

România la Esposiţiunea din 1889.

Mulţămescă Româniloră pentru buna primire ce au făcută apelului meu. Le anunţă că acum participarea României la Esposiţiunea din 1889 este asigurată şi că în curĕndă constituirea comitetului naţională va fi definitivă.

Din tôte părţile locuite de Românĭ primescă felicitărĭ şi aderărĭ. Agricultorii marĭ şi micĭ, industriaşĭ de totă felulă marĭ şi micĭ, artiştĭ, comercianţĭ etc. îmĭ scrisă spre a 'mĭ arĕta dorinţa loră de a espune şi spre a mĭ cere deslușirĭ. Neputĕndă rĕspunde fiă-căruia în parte, recurgă la ospitalitatea pressei spre a le rĕspunde colectivă prin următorulă

Avisŭ.

Toţĭ aceia carĭ dorescă a espune sĕ continue a mĭ arĕta obiectele ce voiescă sĕ espună şi sĕ nu se preocupe de altceva decâtă de pregătirea loră până la 1 Decemvre viitoră celă mai târḑiu. Eu înscriu pe toţĭ aceia, carĭ îmĭ esprimă dorinţa de a espune, pentru ca îndată ce comitetulă va începe a funcţiona, sĕ li-se trimită o circulară cuprinḑĕndă tôte condiţiunile de admisiune.

Nicĭ ună obiectă nu va fi acceptată în Palatulă Esposiţiunii înainte de 1 Ianuarie 1889. Dĕr espunĕtorii românĭ nu se pot adresa de adreptulă Administraţiunii Esposiţiunii care nu comunică decâtă cu comitetulă naţională. Acestă comitetă se va însărcina cu espedarea tuturoră obiecteloră de provenienţă română din ţĕră şi până la Parisă.

Parisŭ, Iunie 1888.

Alexandru Ciurcu
229, Foubourg St. Honoré.

Petrecere.

Reuniunea „Pompieriloră voluntarĭ“ din Poiana va arangia o *„Petrecere de veră,“* Joi în 12 Iuliu n. c. în locul numită „Ghilghiu“ în comuna Poiana.

Contribuirĭ benevole în favorulă reuniunei se primescă cu mulţămită şi se voră cuita pe cale publică.

Poiana, 21 Iunie v. 1888.

Comitetulŭ.

DIVERSE.

Monumentulŭ din Calafatŭ. Pe loculă unde, în anulă 1877, se afla bateria *Carolŭ I*, se găsesce astăḑĭ ună monumentă măreţă, în a cărui petră fundamentală — pusă acum 2 anĭ de M.M. L.L. Regele şi Regina — pe lângă hrisovă, s'au mai depusă decoraţiunile, medaliile şi monedele României. Monumentulă se compune dintr'ună pedestală şi o piramidă, cioplite frumosă, din două blocurĭ de petră şi are o înălţime de 7 m. 60 cm., ĕr ornamentele suntă de metală bronzată, înfăţişândă: Aquila română, ţinĕndă crucea în ciocă şi avĕndă aripile întredeschise pentru sboră spre Vidină, aşeḑată pe ună globă pe vĕrfulă piramidei. Două corône şi două table cu inscripţii suntă aşeḑate pe cele patru feţe ale pedestalului. Inscripţiunea de pe tabla principală este următôrea: „Deschisus'a foculă asupra *cetăţii Vidinului* de bateria Carolă I Trei obusurĭ turceştĭ spărgĕndu-se în apropierea Domnului României *Carolŭ I.*“

Ĕr pe partea opusă a monumentului, tabla pôrtă inscripţiunea: „In amintirea *bombardării Vidinului* în 17 Maiu 1877.

Escrocĭ. Poliţia din Bucurescĭ a isbutită, spune „Epoca“, sĕ pună mâna pe o bandă de escrocĭ din cei mai îndrăsneţĭ. Acĕstă bandă este compusă din 7 individĭ şi o fată de 20 de anĭ. Ei operau în modulă următoră: Unulă din ei căuta câte ună omă mai simplu, pe care îlă făcea sĕ credă, că cunôsce o femeiă, care îlă pôte îmbogăţi făcĕndu-lă sĕ descopere o comôră. După ce se învoia cu dĕnsulă, îlă lua şi-lă ducea la fata susă memorată pe care, hypnotisând'o, o făcea sĕ spună numirea unui locă şi cantitatea baniloră ce se află în amintita comôră. Capulă acestei bande, ună individă numită George Dan, are, se ḑice, o putere de a hypnotisa, care întrece pe aceea a lui Donato şi Pikman. Mijlocele de a stôrce banii dela cei lesne credĕtorĭ, de care se servea acestă individă, suntă fôrte multe. Aşa dĕnsulă adormea pe celă ce voia sĕ-lă fure şi'i lua toţĭ banii din busunară. Ancheta începută se crede, că va descoperi multe lucrurĭ curiôse.

din 9 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	102.05
Renta de hârtiă 5%	87.70
Imprumutulŭ căiloru ferate ungare	151.—
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	97.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	115.—
Bonurĭ rurale ungare	104.70
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banatu-Timişu	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.30
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	100.60
Renta de hârtiă austriacă	81.40
Renta de argintŭ austriacă	82.65
Renta de aurŭ austriacă	112.85
Losurĭ din 1860	139.76
Acţiunile băncei austro-ungare	875.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur.	301.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	310.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.91
Napoleon-d'orĭ	9.90
Mărcĭ 100 împ. germane	61.20
Londra 10 Livres sterlinge	124.90

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

---

cea mai mare atenţiune şi onôre. S'au întrodusă sacrificie, ceremonii şi rugăciunĭ pentru Deii aratrului şi ai agriloră romanĭ, atâtă când pentru prima dată în ană plugulă se scotea la câmpă sĕ are agrulă, câtă şi atuncĭ când erau gata sĕmĕnăturile de tômnă.

Totă aşa Românulă, în ḑiua când 'i ese plugulă din curte ânteia dată primăvera, — îlă afumă cu tămâie sânţită; boii îi stropesce de trei orĭ la piciôre şi côrne cu aiasmă şi în unele părţĭ dimineţa pună în ună blidă ună ou sdrobitu, pe care îlă dau viteloră de plugă. Care ţĕrană pôte sĕ iesă mai de timpuriu sĕu mai înainte cu plugulă, primăvera, acela crede că se va face omă mai avută, ĕr agrii voru fi feriţĭ de grindină şi holdele de paserĭ. Dĕr şi glia dintâiu, brăzdată de plugulă celă dintâiu eşită primăvera, o iĕu babele naibii pentru farmece. Când adeca vreu ca cutare fată sĕ fiă la horă totă înainte şi în mare vaḑă, îi dau ună grundişoră din glia cea dintâiu tăiată cu fierulă plugului. În unele locurĭ la Bunavestire, când se afumă pomii şi se face focă în grădină, cu acea ocasiune se afumă şi plugulă şi vitele de jugă.

Ţĕranulă română ajunsă la câmpă, îşĭ face odată trei crucĭ, ḑicĕndă: Dômne, Dômne! Dă Dômne rôdă multă şi sănĕtate! Aci flăcăuaşulă, arândă şi mânând boulenii, începe a fluera cântecul plugului c'ună tonă doinică şi pĕtrunḑĕtoră. Aci pe câmpă întêlnesce Românulă pasĕrile de primăvĕră, carĭ se 'nveselescă vedĕndă pe ţĕrană cu plugulă; ele ciripescă tôtă ḑiua pe lângă brazda plugului şi Românulă singură scie ce ḑică ele şi ce cântă; elă ḑice că ḑică şi cântă:

Cicĭ vĕră, vĕră!
Plugurĭ multe pe hotară: —
Pe hotară plugurele
Şi pe prisme căerele...
Cicĭ, cicĭ vĕră! — — —

Şi când aude Românulă acestă cântecă, nicĭ nu mai gândesce la môrte. Ei, — dĕr peste câtva timpă elă aude şi cuculă, vede ciocârlia, aude privighetôrea, mierla şi alte pasĕrĭ, pe carĭ elă, numai elă, *ca plugară* le aude.

Şi aşa poporulă nostru totă cu voiă bună şi în concertulă pasĕriloră îşĭ ară moşiôra sa până când finesce cu arătura de primăvĕră: după care începe ogorulă, întorsulă şi în fine sĕmĕnătura de tômnă, după care îşĭ pune şi elă *plugulă la odichnă, ca vechiulĭ Romană*, sĕ dôrmă până în primăvĕră, căcĭ acum dôrme şi agrulă sĕu sub haina cea albă ce i-o întinde apriga iĕrnă.

Vivant agricolae! *s. p. s.*

Chiuiturĭ poporale,

culese de *Iuliu Moldoranŭ.*

(Fine.)

Precistă, dômnă alesă,
Mai du-me odat' acasă,
Se'mĭ mai vĕdă eu părinţii
Şi sĕ vorbescă cu dĕnşii!

*

Când de-acasă am plecată
Ḑiua bună mĭ-am luată
Dela toţĭ pomii 'nfloriţĭ
Dela dulcii mei părinţĭ:
Dela grădina cu florĭ
Dela fraţĭ, dela surorĭ:
Dela uşĭ, dela portiţă,
Dela dulcea mea drăguţă;
Dela firă de mutătôre,
Dela draga şedĕtôre;
Dela struţă de busuiocă,
Dela feciorii din jocă;
Dela struţă de tămăiţă,
Dela fete din uliţă.
Rĕmĕneţĭ toţĭ sănĕtoşĭ,
Ca bujorii de frumoşĭ;
Sĕ fiţĭ tôte sănĕtôse,
Ca rujile de frumôse!

*

Maică, când m'ai legănată,
Maică, rĕu m'ai blăstĕmată,
In legĕnă mĭ-ai pusă neghină
Sĕ nu am în vecĭ odihnă,
Şi sub periniţă spinĭ,
Sĕ trăiescă între străinĭ...
Sĕracă străinĕtate,
Multă eştĭ fără direptate;
Cunjurai ţĕrile tôte
Şi de bine n'avu parte!
Frunḑă verde de saseu
Cum n'a bătută Dumneḑeu
Căocia*) din Braşeu
Care face fôrfecile
De retĕză perurile.

*

Vai de cine e rĕgută,
Mă-sa de ce l'a făcută?...
Nu-i mai trebue nĕcază
Ca închisă în vardă-hază;
Nicĭ îi trebue durere,
Ca pe priciu legată în fiere.

*

Păsĕruică păsĕrea,
Decă eştĭ din ţĕra mea,
Stăi sĕ'ţĭ scriu o cărticea
S'o ducĭ la măicuţa mea;
Spune-i maicei cu-adevĕră,
De mai are vr'ună feciorŭ
Pună-i capulă sub picioră
Sĕ nu ducă-atâta doră;
Sĕ mi-lă fi pusă şi p'ală meu
N'aşă fi dusă atâta rĕu!
Cum am fostă blăstĕmată eu.
Puşca'mĭ rôde umerile
Patrontaşca pântecele,
Ciacăulă sprâncenele,
Boconcii piciôrele.

*

Pănă-să la Nĕmţu'n slugie,
N'am folosă de holteie.
Eu maică la môrtea mea
Nimica nu voiu ave,
Nice scândurĭ de sĕlaşă
Nice pânză pe obrază
Numai môrte cu nĕcază!

*) Căocia=ferăria.

570—1888. 94,3—1

CITAȚIUNE.

Ioanŭ Pojaru gr. cat. din Clușiu, a căruia ubicațiune nu se scie, prin acésta este citatŭ a se presenta înaintea forului matrim. de I instanță alŭ tract. prot. gr. cat. alŭ Clușiului în terminŭ de 1 anŭ și una ḑi. Altmintrelea procesulŭ intentatŭ în contra lui de către soția sa se va pertracta în sensulŭ legilorŭ matrimoniale și fără dênsulŭ.

Dela forulŭ matrimonialŭ de I instanță alŭ tract. protop. gr. cat. alŭ Clușiului.

Clușiu, în 7 Iuliu 1888.

Gavrilŭ Popŭ,
protopopŭ.

„ALBINA“,

Institutŭ de creditŭ și de economii
FILIALA BRAȘOVŬ.

Scrisurĭ fonciare de 5%
ale
Institutului de creditŭ și de economii „ALBINA“
în Sibiiu.

Aceste scrisurĭ fonciare notate la bursa din Budapesta aducŭ 5% interese și oferŭ **siguranța cea mai mare**, fiindŭ ele asigurate:

1. Prin hipotecă mai mare ca **întreită**, care adecă întrece siguranța pupilară usitată.

2. Prin unŭ fondŭ specialŭ de garanțiă prescrisŭ prin lege de **fl. 200,000** elocate în efecte publice sigure.

3. Prin tótă **cealaltă** avere a institutului.

Cuponii de interese se plătescŭ fără de nicĭ o subtragere, la semestru, în 1 Ianuarie și 1 Iulie la cassa institutului în Sibiiu, la subscrisa filială în Brașovŭ și la „Banca comercială ungară“ în Budapesta. La cerere pe scrisurile fonciare se dau împrumuturĭ până la 90% a valórei lorŭ de cursŭ pre lângă 5½% pe anŭ.

Scrisurile fonciare se rescumpĕră în valórea lorŭ nominală celŭ mult în 30 anĭ, prin tragere la sorțĭ în totŭ anulŭ. Ele se află de vênḑare în cursulŭ ḑilei de fl. 98.50 la

Filiala din Brașovŭ
a „ALBINEI“, institutŭ de creditŭ și de economii.

Oarele de birou suntŭ dela 8 a. m. până la 2 p. m.

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888
la

AMICULU FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scienţifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Româniloră de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individiḑilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Ḑiarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între acestia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scienţifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere înveḑerită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sêrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ și o notiță istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modul cum s'a stabilitŭ respectiva serbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda sĕu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea in copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia in Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și aranjiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa sĕu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătênului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii forte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Îndreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămentulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandial. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea ilŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprinḑêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de către preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparanḑĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânḑă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.